

3. Латиш, К. В. Криміналістичний аналіз кібернетичних засобів вчинення злочинів. С. 153-165.

4. Мамедов Г. Цифрова криміналістика. Як це допомогло зібрати докази злочинів у Бучі?: <https://nv.ua/ukr/opinion/viyna-v-ukrajini-yak-cifrova-kriminalistika-vikrivaye-zlochini-rf-v-ukrajini-novini-ukrajini-50248411.html>

5. Кожем'яко В. П., Павлов С. В., Станчук К. І. Оптико-електронні методи і засоби для обробки та аналізу біомедичних зображень: (монографія). Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2016. 203 с.

Малярчук Оксана Миколаївна,
аспірант кафедри криміналістичного
забезпечення та судових експертиз
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ

АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ЮВЕЛІРНИЙ ВИРІБ». КРИТЕРІЇ ВІДНЕСЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ДО ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ

Надмірна увага людей до ювелірних виробів зародилась з тих часів, коли людям стали доступні дорогоцінні метали. Звернувшись до історії, можна прослідкувати, що вже з давніх давен ювелірні вироби виступали символом (показником) статусності, розкоші, багатства, становища у суспільстві. Це пов'язано з тим, що такі вироби виготовлялись з дорогоцінних матеріалів, з розмахом оздоблювались дорогоцінним камінням та різноманітними способами художньої обробки. Такі вироби могли дозволити собі монархи, члени знатних сімей, чиновники, представники влади.

Вивченням такого явища як ювелірне мистецтво у своїх роботах займались Л. Пасічник «Кримськотатарське ювелірне мистецтво: традиції та сучасний стан» [3] та «Ювелірне мистецтво України ХХ – початку ХХІ століття (історія, стилістика, персоналії)» [4], Ю. Сабадаш, Ю. Нікольченко «Особливості ювелірного мистецтва Київської Русі (скарби Х-ХІІІ ст. з Рівненщини)» [5], Н. Сапфірова «Ювелірна справа Й. Маршака в художній культурі кінця ХІХ – початку ХХ століття» [6], С. Триколенко «Новітнє ювелірне мистецтво – бісерні прикраси з використанням натуральних каменів від Baronessainred» [7] та «Використання мінералів природних форм в ювелірних виробках Андрія Комарова» [8], Б. Шумилович, О. Івасюта, О. Петрів «Історія ювелірної справи в Україні» [9], S. Shokrpour, Z. Mehdipour Moghaddam, «Analysis of Contemporary Indian Jewelry with the Dialogism approach of Mikhail Bakhtin» [10], N. L. Wicker

«Mapping Gold in Motion: Women and Jewelry from Early Medieval Scandinavia» [11] та інші.

Покликанням ювелірного мистецтва як явища є створення майстрами-ювелірами та ювелірними підприємствами унікальних виробів, витворів мистецтва з дорогоцінних матеріалів, «Ювелірний виріб» є багатостороннім поняттям, кожен автор, майстер, вчений трактує його по своєму, тому загальноприйнятого визначення досі не існує. Дослідивши іноземні джерела, ми виділили такі дефініції «ювелірного виробу»:

1. «Jewelery (jewelry in American English) consists of ornaments worn for personal adornment, such as brooches, rings, necklaces, earrings, pendants, bracelets, and cufflinks. Jewelry may be attached to the body or clothing. From a Western perspective, the term is limited to durable ornaments and excludes things like flowers. For centuries, metals such as gold, often paired with gemstones, have been the usual materials for jewelry, but other materials such as glass, seashells, and other plant materials are sometimes used.» [12]. У визначенні наголошується, що ювелірні вироби – це особисті прикраси (а саме: брошки, каблучки, намисто, сережки, кулони, браслети та запонки), що одягаються на тіло чи одяг. А також, звертається увага на те, що цей термін обмежується саме довговічними прикрасами, виключаючи такі речі, як квіти. Щодо матеріалів виготовлення зазначається таке: «...Століттями такі метали, як золото, часто в поєднанні з дорогоцінним камінням, були типовими матеріалами для ювелірних виробів, проте іноді використовуються й інші матеріали, такі як скло, ракушки та інші матеріали рослинного походження».

2. «Jewellery is a form of personal adornment, manifesting itself as necklaces, rings, brooches, earrings and bracelets. Jewellery may be made from any material, usually gemstones, precious metals or shells. Factors affecting the choice of materials include cultural differences and the availability of the materials. Jewellery may be appreciated because of its material properties, its patterns or for meaningful symbols. Jewellery differs from other items of personal adornment in that it has no other purpose than to look appealing.» [13]. У тексті зазначається, що ювелірні вироби – це форма особистих прикрас (намисто, каблучка, брошка, сережки і браслет), що можуть бути виготовлені з будь-яких матеріалів (як правило, дорогоцінного каміння, дорогоцінних металів або ракушок), вибір яких залежить від культурних відмінностей та їх доступності. Зазначається, що на цінність ювелірних виробів впливають властивості матеріалу, візерунки або значущі символи, а їх

відмінністю від інших предметів особистих прикраси, є те, що їх метою є виключно привабливий вигляд.

3. New World Encyclopedia надає таке пояснення виробам, що відносяться до ювелірних: «Jewelry also Jewellery and Jewellery, is a personal ornament, such as a necklace, ring, or bracelet, made from gemstones, precious metals or other substances. Jewelry is made out of almost every material known and has been made to adorn nearly every body part, from hairpins to toe rings and many more types of jewelry.» [14]. В перекладі дефініція звучить так: «ювелірні вироби — це особиста прикраса, наприклад, намисто, перстень або браслет, виготовлена з дорогоцінного каміння, дорогоцінних металів або інших матеріалів. Ювелірні вироби виготовляють чи не з усіх відомих матеріалів і прикрашають майже кожну частину тіла, від шпильок для волосся до каблучок для пальців ніг, а також багатьох інших видів прикрас».

Всі зазначені дефініції розкривають поняття «ювелірний виріб» з різних сторін, звертаючи увагу на окремі його характеристики, проте жодна не містить сукупність всіх ознак, що б дозволило сформуванню повне уявлення про ювелірний виріб. Таким чином представлення визначення є доповнення одне одного та не виступають окремими, самостійними дефініціями.

Судові експерти під час товарознавчого дослідження ювелірних виробів керуються визначеннями, що містяться в ДСТУ 3375-96 «Вироби золотарські. Терміни та визначення» [1] та Методиці визначення вартості майна (Реєстраційний код в реєстрі методик проведення судових експертиз Міністерства юстиції України 12.1.15) [2].

Згідно з ДСТУ 3375-96 «Вироби золотарські. Терміни та визначення», ювелірним (золотарським) виробом є виріб культурно-побутового призначення з коштовних металів; із застосуванням коштовних металів; виріб з некоштовних металів у разі застосування різних видів художнього оброблення, таких як скань, зернь, чернь, фініфть, ритування, карбування, кування, алмазне гранування, виріб зі стопів, що імітують коштовні метали, за умови високохудожнього його виконання в поєднанні з коштовними, напівкоштовними і кольоровими каменями природного чи штучного походження, перлами, коралами, бурштином, перламутром, склом, кришталем, рогом, кістю; високохудожній виріб з каменю, бурштину, рогу, кісті [1].

Відповідно Методики визначення вартості майна, ювелірні вироби – це високохудожні вироби тонкої роботи, виготовлені головним чином із дорогоцінних металів, дорогоцінних і

напівкоштовних каменів та інших дорогоцінних матеріалів (рогу, художньої емалі, кераміки, дерева тощо) які виконують роль прикрас, предметів побуту, а також застосовуються для декоративних цілей [2, с. 55].

Керуючись наведеними вище визначеннями, можна виокремити ознаки ювелірних виробів:

1. ювелірні вироби мають довговічний характер;
2. ювелірні вироби набувають вираження у формі особистих прикрас та виробів культурно-побутового призначення;
3. ювелірні вироби виготовляються з коштовних матеріалів (дорогоцінних металів та їх сплавів, дорогоцінного та напівкоштовного каміння тощо);
4. ювелірні вироби можуть виготовлятися з некоштовних металів, зі сплавів, що імітують коштовні метали, у разі застосування різних видів художнього оброблення (скань, зернь, чернь, фініфть, ритування, карбування, кування, алмазне гранування) та (або) високохудожнього його виконання в поєднанні з коштовними, напівкоштовними і кольоровими каменями природного чи штучного походження, перлами, коралами, бурштином, перламутром, склом, кришталем, рогом, кістю;
5. ювелірні вироби можуть виготовлятися з каменю, бурштину, рогу, кісті, при умові, що такий виріб відрізняється своєю високохудожністю;
6. ювелірні вироби мають декоративне оздоблення різними видами художньої обробки металу, вставками, візерунками, символами, гравіюваннями тощо;
7. ювелірні вироби наділені естетичними властивостями, високою цінністю та вартістю, яка виражається у грошовому еквіваленті.

Проаналізувавши іноземні та вітчизняні джерела, вбачається, що ювелірні вироби – особлива група товарів, що є довговічними прикрасами у формі особистих прикрас та виробів культурно-побутового призначення, які виготовляються з коштовних металів та їх сплавів; некоштовних металів у разі застосування різних видів художнього оброблення (скань, зернь, чернь, фініфть, ритування, карбування, кування, алмазне гранування); зі сплавів, що імітують коштовні метали, за умови високохудожнього його виконання в поєднанні з коштовними, напівкоштовними і кольоровими каменями природного чи штучного походження, перлами, коралами, бурштином, перламутром, склом, кришталем, рогом, кістю; з каменю, бурштину, рогу, кісті, при умові, що такий виріб відрізняється своєю

високохудожністю, а отже наділені надзвичайними естетичними властивостями, цінністю та високою вартістю та часто відіграють роль елемента краси.

Список використаних джерел

1. ДСТУ 3375-96. Вироби золотарські. Терміни та визначення. Чинний від 1997-07-01. Вид. офіц. Київ.
2. Методика визначення вартості майна : наук.-метод. видання. / Лозовий А.І., Донцова О.С., Бобрицький С.М., Стебіх О.І. Харків : ХНДІСЕ, 2004. 112 с.
3. Пасічник Л. В. Кримськотатарське ювелірне мистецтво: традиції та сучасний стан // Народознавчі зошити. 2014. №5. С. 921–928.
4. Пасічник Л. В. Ювелірне мистецтво України ХХ — початку ХХІ століття. Історія, стилістика, персоналії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2015. 24 с.
5. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М. Особливості ювелірного мистецтва Київської Русі (скарби Х–ХІІІ ст. з Рівненщини) // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018. № 1. С. 88–91.
6. Сапфірова Н. Н. М. Ювелірна справа Й. Маршака в художній культурі кінця ХІХ – початку ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Івано-Франківськ, 2021. 18 с.
7. Триколенко С. Т. Новітнє ювелірне мистецтво – бісерні прикраси з використанням натуральних каменів від Baronesainred. *Коштовне та декоративне каміння*. 2016. № 2. С. 25-28.
8. Триколенко С. Т. Використання мінералів природних форм в ювелірних виробках Андрія Комарова. *Коштовне та декоративне каміння*. 2016. № 1. С. 24-27.
9. Шумилович Б., Івасюта О., Петрів О. Історія ювелірної справи в Україні. Ювеліри України: тематич. збірн. Київ, 2006. 90 с.
10. Shokrpour, S., & Mehdipour Moghaddam, Z. Analysis of Contemporary Indian Jewelry with the Dialogism approach of Mikhail Bakhtin (Case study: Indian Jewelry in 2020). *Kimiya-Ye-Honar*. 2022. Vol. 11, Is. 43. P. 7–22. DOI: <https://doi.org/10.52547/kimiahonar.11.43.7>.
11. Wicker, N. L. Mapping Gold in Motion: Women and Jewelry from Early Medieval Scandinavia. *Moving Women Moving Objects (400–1500)*. 2019. P. 13–32. DOI: https://doi.org/10.1163/9789004399679_003.

12. Jewellery Encyclopedia, Science News & Research Reviews. Academic Accelerator. URL: <https://academic-accelerator.com/encyclopedia/jewellery> (date of access: 08.06.2024).

13. Entre Case Study Jewellery. Scribd. URL: <https://ru.scribd.com/document/45487127/Entre-Case-Study-Jewellery> (date of access: 08.06.2024).

14. Jewelry. New World Encyclopedia. URL: <https://www.newworldencyclopedia.org/entry/Jewelry> (date of access: 08.06.2024).

Панасюк Вікторія Вікторівна,
ад'юнкт відділу ад'юнктури та
докторантури Національної академії
внутрішніх справ

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСОБИ ПОТЕРПІЛОГО ТА ПРАВОПОРУШНИКА ПІД ЧАС ВЧИНЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА ЩОДО ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ

Кожна людина має складне та різноманітне життя, і її дії залежать від конкретних обставин і індивідуальних особливостей. Кожен займає множинні позиції в суспільстві, й виконуючи різні соціальні ролі, може демонструвати відповідні моделі поведінки. Однак, важливо зазначити, що іноді поведінка може виходити за рамки прийнятих норм, стаючи девіантною. Це може бути спричинено різними факторами [1, с. 69].

Протягом багатьох років девіація і девіантна поведінка вивчалась різними вченими, психологами, педагогами. Узагальнивши погляди науковців, можна сказати, що девіантна поведінка визначається як система дій, які суперечать загальноприйнятим нормам і стандартам. Вона включає в себе відмову від дотримання цих норм та вибір альтернативних шляхів поведінки, що порушує взаємодію особистості з суспільством. Часто така поведінка має своєю основою конфлікти цінностей, інтересів та різницю у потребах, а також може бути обумовлена помилками у вихованні, життєвими труднощами та іншими факторами.

Еміль Дюркгейм, французький соціолог, одним із перших запропонував розгорнуте соціологічне пояснення девіантної поведінки. Його *теорія аномії, або теорії безнормовості*, розкриває значення соціальних та культурних факторів у цьому явищі.

Теорія аномії Дюркгейма має значний вплив на соціологію девіантної поведінки. Вона підкреслює, що девіантність – це не просто особиста проблема, а й результат соціальних процесів [2].